

Felvidéki Híradó.

KÖZMŰVELŐDÉSI, SZÉPIRODALMI, IPAR-, KERESKEDELMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP
MEG JELEN IK MIND EN VASÁRNAP.

Előfizetési árak:
 Egész évre 4 ft
 Fel évre 2 „
 Negyed évre 1 „

Feljebb szerkesztő:
Fehér János.
 Kiadóhivatal: a turóc-szt.-mártoni „Magyar Nyomda”.
 A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőségre, hirdetések és előfizetések a kiadóhivatalra címezve Turóc-Szt.-Mártonba küldendők.

Hirdetések jogtánnyosabban, árszabály szerint.
 Lapunk számára hirdetések — eredeti árakban — minden bel- és külföldi hirdetési iroda fogad el.

Az iskolai tanítás és a szülők.

Az iskolák nem csupán tanító, de nevelő intézetek is.
 Ha az ifjúság értelmezés és vezetés nélkül sajátíthatná el könyvekből a tudományokat, akkor az iskolai előadások nem volnának szükségesek, az iskolát és az előadásokat pótolhatná a könyvek. De mivel a könyv magában holt betű, mely betűt az ember meg nem ismer, ha rá meg nem tanítják; mert az ember úgy van alkotva, hogy főleg gyermek korában csak élő szóval tartott, szemléltető előadás, begyakorlás és imitálás útján bír előre haladni; ezen okok minden kétségen kívül helyezik az iskolai előadásoknak nem csak fontosságát, de nélkülözhetetlenségét is.

Minthogyan tehát a tanuló ifjúság az ismeretek elsajátításához értelmezést, vezetést és begyakorlást szükséges, következik, hogy kisebb nagyobb körben mindig háramlik a tanuló ifjúra, valahányszor az előadásokra meg nem jelen.

A tanárnak kötelessége a tantárgyat előadni és azt kiszabott mértékben a tanév folyamán alatt bevégezni.

Megvan ennél fogva minden tanórának a tantárgyból saját része, melyet a tanár azon órában üzetesen előad, míg midőn a tanár megtett, tovább halad, hogy tantárgyát bevégezzé.

Valahányszor tehát a tanuló tanórákat mulaszt, mind annyiszor elszalasztja a tantárgy egy-egy részének üzetes tárgyalását, egy-egy részből mindannyiszor hézag marad elméjében.

Azok, kik a középtanodai tanfolyamot bevégezték, vissza emlékezhetnek, hogy ha valamely tantárgy lényeges része tárgyalásánál jelen nem voltak, azon részekre nézve több ideig, vagy mindvégig bizonyos homály maradt elméjükben; s a kiknél ezen mulasztások a mennyiségánálb történtek, azon tanulóknak mennyiségáni ismeretei hézagok, szakadozottak maradtak.

Ily rendkívüli fontosságuk lévén az iskolai előadások, mit szólunk azon szülőkről,

kik gyermekeiket fontos ok nélkül az előadásoktól vizsatartják?

Az előtt is megvolt, most is megvan sok gondos szülőnek az a jó szokása, hogy ha még nagyobb szerű családi, vagy házi esemény adta is elő magát, jelszóul tartották és kimondták: a deáknak az iskolában a helye; vedd édes fiám könyveidet és menj iskolába.

Ennek ellenében a tanuló ifjú nem életbevágó körülmény miatt otthon tartani, vagy mi több, vidékre elvinni, hogy ne csak órákat, de napokat mulasztson; azonfelül ezt éppen gyöngye ifjakkal tenni: valóban annyi, mint a legkomolyabb dolgokkal tréfát űzni s a tanuló haladását akadályozni.

A ki akarja a célt, annak az eszközökkel játszani nem szabad.

A kereskedő célja az üzlet, mert ez létének alapföltétele; de a kereskedő nem is játszik az eszközökkel, hanem alárendeli az üzletnek családi körülményeit, különben elbukik.

A tanuló ifjúnak üzetes célja az iskolázás, mely ha nem sikerül, az ifjú szüntűgy, mint a kereskedő, elbukik. De mivel az iskolák gyűponja az előadásokban összpontosul, melyekről függ részben az iskolai sikere: alá kell ennek rendelni lehetőleg a ment, tehát nem szabad az ifjút vizsatartani a előadásoktól, nehogy megszakadozván a fonászal, hézagok, homály, értelenség, tamadjon a tanuló elméjében és a sikertelen küzdelem közti a tanuló a kedvét veszítvén a tanuláshoz, elűtessék az iskolától.

Hogy a betegség az előadások elmulasztása miatt, a tanuló ifjúra nézve szerencsétlenség, az a mondottakból eléggé világos. Azon egy mégis felőtöl, hogy míg a hosszabb ideig betegeskedő tanulók később rendezen mindent elkövetnek, hogy mulasztásaikat pótolják; addig az előadásoktól könnyelműen vizsatartott tanulók, mintha egyszerűen erkölcsileg meggyengítették volna, a mulasztást pótolni kevésbé bírják!

Miből következik, hogy ha már szoros

kötelességük a szülőknek a gyermek egészségére vigyázni, hogy az előadások, mulasztása tekintetéből is elejét vegyék a betegségnek: másrészt betegség eseteit kivéven, az iskolai céloknak még önmegtartótlag is alá kell rendelniök a családi körülményeket, hogy gyermekeiket lehetőleg soha vissza ne tartsák az iskolai előadásoktól.

A tanulóknak iskolában a helye; ha ezt a helyet kerüli és az előadásokat elmulasztja: ennek rossz következményeit előbb-utóbb, de biztosan megérzi; megérzi pedig észbeli tehetőségein és szíve érzelmein egyaránt.

Cselkó József.

Szmetana József kitüntetése.

Lapunkban már megemlékeztünk arról, hogy a Király Szmetana József znióváraljai nyugalmazott elemi iskolai igazgató-tanítónak negyvenkét évi buzgó működése elismerésül az arany érdemkeresztet adományozta. Az érdemkereszt átadása folyó hó 25-én megalot jelenetekben gazdag tüneményességgel folyt le.

Bizony negyvenkét év sok idő, s e negyvenkét évet Szmetana József beületes munkával, visszorgalmú tevékenységgel töltö el, s nehéz viszonyok közt, nagy tapintattal munkálkodott. Megérdemlé a kitüntetést.

Hosszú működése alatt egész generáció nőtt nagyra, s el lehet képzelni, hogy az örm e kitüntetésre városzerte általános volt. Azért tömegesen tödult a város apraja-nagyja a róm. kath. templomba, a vasárnap déli órák átjatoságra, melynek végeztével volt az ünnepléses aktus végmenedőn.

A templom előtti tér, s a vele szemben levő elemi iskola nemzeti zászlódszt ültött ez alkalomra, melyhez oly jól illott a zöld fenyőágakból font illatos koszorúdsz. Látnálunk a természet télen is hí maradt az érdemeshez! Az istenadta fenyvek örökzöld levelei mennyire emelik az ünneplés hangulatát.

Az isteni tiszteletet Benek Imre znióváraljai esperes-plébános azzal végezte, hogy a szókéről kiüirdette, hogy a Király által arany érdemkereszttel kitüntetett Szmetana József nyug. igazgató-tanítóknak az érdemkereszt átadása a templom előtti téren nyilvánosan fog megtörténni. Egyben felhívta hieveit, hogy Magyarország

A „FELVIDÉKI HIRADÓ” TÁRCÁJA.

Turócvarmegye

főispánjai s tisztviselői.

Küzl: Bráz Béla

— A „Felvidéki Híradó” eredeti tárcája. —

(Folytatás).

Ezen javaslatok revíziója s megbeszélése a következő gyűlésre napoltatott el.

Mint láttuk sok zaklatás-zsarolás s elnyomatásoknak volt megvénk a német katonaság részéről kitéve, mely ellen oly sokszor kért, könyörgött a megye legfelsőbb helyen. A sokszori feliratnak némi eredmény lett. Ezen közgyűlésen olvastattot fel a kormányzóág leirata, hogy miután a megyében sok német és horvát katona kóborol, a kik a népet a katonai fegyelem ellenére zaklatják, s a kik nem is katonák, mert ilyenekül csak azokat tekintse a megye, a kik szabad katonai menlevéllel bírnak, ellenben a kiknek nincs, azokat elfogatván zárrása el s szigorú inquisitiót tartson. Láttuk a főispán által javasolt rendeletben, mely intézkedés tételt határozza el a megye.

Thökölyi mozgalom megyénken.

I. Lipót kormányzata Magyarországnak a legnagyobb visszatezészt eredményezte. A kormányzat

irányelve abszolot monarchia volt. A magyar alkotmány ellenére s a király emberei, hogy a tervezett kormány-reform elméletét keresztül vigyék, a magyar szabadság félre tevésével német katonaságot küldtek az országba. A német katonaság eltartása mint óriási teher nehezett a töröktől is eléggé elnyomatott szegény hazánkra s ezzel karöltve a sokféle adómn. A közügyet a kormányzóág — leginkább német elem — intézte, miután a nádori méltóság megszüntetett. A vallási villongás mind nagyobb mérvet öltött. A protestansok vallásszabadságot követeltek. A kik hazájok s vallásuk szabadságért szót emeltek, azokra börtön, galyarabság várakozott, vagy legjobb esetben elmenekültek, elbujdostak.

A bújdosók fegyvert fogva — kucuc név alatt kiüitették a nagy nemzeti mozgalom zászlót s gyűzőzesmen haladtak előre a Kárpátok alján egész Liptóig. Mily nehéz szerep várakozott megvénkre az eddigiekből láttuk. Végre elérkezett a tett ideje. A nemzeti mozgalom élére a lángelmű fiatal gróf, Thököly Imre állott 1678. július 4-én. Győzemes fegyverreit Árva váráig nyerte, melynek védelmében egykor atya dicő halálát nyerte. A nemzeti mozgalom lánglelkű előmozdítója s egyik tényezője Teley Mihály volt, a fiatal hadvezérnek jobb keze. A nagymérvű mozgalom a kormányzóág s különösen Montecucoli megakadályozandó a felsőbb megyéket önvédelemre hívja fel a Rebellek ellen. A kormányzóág

leirata megyénkel tudatja, hogy a felvidéken a francia gonoszság s cselszövény alapján (gallicia malitia et machinatione) magyar és lengyel kozákokkal egyesült bellis had áll, melynek elnyomatatására a császári hadsereg készen áll, hogy azt széjjel verje. Mindamellett a felkelés Ugocsa, Beregh, Szatmár s más megyékben folyton szaporodik, miután a gonosz szándékú (nafarius) Teley Mihály a Rebellek pártolója és előmozdítója s szabadság védelmének ürügye alatt hamis nyílt leveleket szór szét a nép között, melyekkel a nép lelkeit édes méreggel megölí s a király ellen hűtlenségre s esküszögesre ingerli. Felhívja a kormányzóág különösen a főispánt és a megyét, hogy ha ilyen pseudo proclamatiók és patensek osztattak volna ki a megyében, a hivatalnokok s első sorban a főispán azokat ellenőrizze s elkobozzák, s ha kövötkére találtak volna a gyanúsakat elfogassák. A főispán ennek értelmében felhívja a szolgabírákat s egyáltalán a bírákat, hogy ez ügyben szigorú ellenőrzés legyen, s ha mozgalom észleletének, neki jelentést tegyenek.

A német katonaság Liptóban összpontosítottot. Leszle Jakab generalis Liptóból 1678. július 20-án átír megyénkhez, hogy hadserege számára a következő élelmi szereket szállítassa Liptóba: 500 véka lisztet, 12 ökröt, 6 borjút, 24 bárányt, 80 akó sört, 12 akó bort, 60 font vajjat, 100 udat, 200 csirkét, 1000 tojást, 2 mázsa söt és 400 véka zabot. Megvénk képtelennek nyilatkozik

Nyilttér.

Az e rovatban foglaltakért nem vállal felelősséget a szerk.

Henneberg-selyem

— csak akkor valódi, ha közvetlen tőlem rendeltek,
— fekete, fehér és színes, 45 krtól 14 frt 65 krig méterenként. Mindenkinék postában és vámentesen házhoz szállítva! Minták postafordulótulaj küldetnek.
Henneberg G. selyemgyáros (cs. és kir. udvari szállító) Zürichben

Richter-féle
Horgony-Pain-Expeller
Liniment Capsici comp.

Ezen hírneves háziész ellenállt az idő megpróbáltatásának, mert már több mint 30 év óta megbízható, fűdőmossallató be-dörzsöléséknél alkalmazták közveszélynél, csúsznál, tagzsugattatásnál és meghűléseknél és az orvosok által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltek. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorlati Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igaz népszerű háziész. Mű nem csak megkárosodni, az minden egyes üveget „Horgony” védjegy és Richter özágjegye nélkül mint nem valódi utasítsa vissza.
RICHTER F. AD. és társa, RUDOLSTADT
cs. és kir. udvari szállító.

E célból a helyszíni eljárás a nevezett községben 1900. évi április hó 26-án fog kezdődni.

Ennélfogva felhívhatok:

1. mindazok, a kik a tjkönyvekben előforduló bejegyzésekre nézve, okadatolt előterjesztést kívánnak tenni, hogy a tkvi hatóság kiküldöttje előtt a kitiizött határon kezdődő eljárás folyama alatt jelenjenek meg és az előterjesztéseiket igazoló okiratokat mutassák fel;

2. mindazok a kik valamely ingatlanhoz tulajdonjogot tartanak, de tkvi bejegyzésre alkalmas okirataik nincsenek, hogy az átíratásra az 1886. XXIX. t.cikk 15—18. és 1889. XXXVIII. t.c. 5., 6., 7. és 9. §-ai értelmében szükséges adatokat megszerezni iparkodjanak és azokkal igényeiket a kiküldött előtt igazolják, avagy oda hassanak, hogy az átruházó tkvi tulajdonos az átruházás létrejöttét a kiküldött előtt szóval ismerje el és a tulajdonjog bekobelezésére engedélyét nyilvánítsa,

mert különben jogaikat ezen az úton nem érvényesíthetik és a bélyeg- és illeték elengedési kedvezménytől is elesnek; és

3. azok, kiknek javára tényleg már megszlnt küvetelésre vonatkozó zálogjog vagy megszlnt egyéb jog van nyilvankönyvileg bejegyzve, ugyszintén az ily bejegyzéseket terhel ingatlanok tulajdonosai, hogy a bejegyzések jognak törlesztését kérelmezzék, illetve hogy törleszté engedély nyilvánítsa végett a kiküldött előtt jelenjenek meg, mert ellen esetben a bélyegmentesség kedvezménytől elesnek.

Kir. jbiróság mint tkvi hatóság.

Turóc-Szt.-Mártonban, 1900. évi március hó 19-én.

Fekete,

kir. ítelő táblai bíró

26, 48, 93, 141 és 143 sz. 1900. évről.

Faarverési hirdetmény.

Az alább megnevezett, államilag kezelt erdőekben fa-használatra esedékes vágás területeken falataltó famenyiség:

1. Alsó-Zaturcsán . . . 451 db. 398 m³ 1960 kor. 80 fillérre becsült jegenye és lúe-fenyő
2. Bellán 3215 db. 1903 m³ 12620 kor. — fillérre becsült jegenye és lúe-fenyő
3. Szklabinán 1632 db. 653 m³ 2426 kor. 20 fillérre becsült jegenye-fenyő
4. Szklabinaváráján 126 db. 66 m³ 404 kor. — fillérre becsült jegenye-fenyő
5. Töl-Prónán 765 db. 305 m³ 1696 kor. 35 fillérre becsült jegenye, lúe és erdei fenyő

összesen . . . 6189 db. 3415 m³ 19107 kor. 35 fillér főértékben.

és pedig községenként is tehető ajánlatokkal, zárt írásbeli versenytárgyalással egybekötött nyilvános árverés útján kertl eladás alá. Az árverés Turóc-Szt.-Mártonban, az alolirt erdőgazdálkodás hivatalos helyiségeiben, f. é. április hó 18-án d. e. 9 órakor fog megtartatni, melyre az erdőbirtokosok megbízottjai és a venni szándékozók oly kijelentéssel hivatnak meg, hogy írásbeli zárt ajánlataikat, melyekhez a beesár 10% a készpénzben, vagy óvadékképes értékpapirokban esatolándó, az árverést vezető kezelő erdőtiszt kezeihez az árverés megkezdéséig nyújták be. Később érkezett ajánlatok, valamint pót- és utóajánlatok figyelembe vétetni nem fognak. Az írásbeli ajánlatokban a vételár számokkal és betűkkel világosan és érthetően írandó ki s az ajánlat ívenként 1 koronás bélyeggel látandó el. Az ettől eltérő és oly írásbeli ajánlatok, melyekben az ajánlattevő ki nem jelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri s azoknak magát aláveti, figyelembe vétetni nem fognak.

Az árverési feltételek az alulirt erdőgazdálkodásnál a rendes hivatalos órák alatt megtekinthetők.

M. kir. j. erdőgazdálkodás. Turóc-Szt.-Mártonban, 1900. évi március hó 27-kén.

Erdődi, m. kir. főerdész.

Posztó-széljelküldés
csak magánosoknak

egy	frt 2.80 jó minőségű	Valódi gyapot
férfi öltönyre	frt 3.10 jó minőségű	
elegendő 3-10 m. szelvény	frt 4.80 jó minőségű	
	frt 7.50 finom	
	frt 8.70 finom	
	frt 10.50 legfinomabb	
	frt 12.40 angol	
	frt 13.95 Kamugarn	

Egy vég egy fekete szalon-öltönyhöz 10 frt. Felöltő-szövetek méterje 3 frt 25 krtól feljebb, igen szép színű loden 1 vég 6 frtől 9 frt 95 krig; peruvienne és dosking, allami-, vasuti tisztviselők és bírói hivatalosruha-szövetek; legfinomabb kamgarnok és cheviotok, valamint egyenruha-szövetek, pénzügyörök és esendőrök stb. részére küld gyári aron a pontos és szolidnak ismert.

posztó gyári raktár **Kiesel-Amhof Brünben.**
Minták ingyen. Mintabú kiszolgálás.
Figyelmzettetés! A t.c. közbizság figyelmeztetik, hogy direkt vásárlásnál a szövetek sokkal olcsóbbak, mint a közbenjárók által rendeltek. A brüni Kiesel-Amhof cég valamennyi szöveteket valódi gyári árakban küldi szét és nem számít hozzá engedélyment.

Legnagyobb nyeresemény legszerencsésebb esetben

1.000,000 korona

Az összes 50.000 nyeresemény jegyzéke.

A legnagyobb nyeresemény legszerencsésebb esetben.

1.000,000 korona
A nyeresemények részletes beosztása a következő:

Készpénzben fizetendő	Jutalom	Korona
1	1	600000
1	nyer. k	400000
1	"	200000
2	"	100000
1	"	90000
1	"	80000
1	"	70000
2	"	60000
1	"	40000
5	"	30000
1	"	25000
7	"	20000
3	"	15000
31	"	10000
67	"	5000
3	"	3000
432	"	2000
763	"	1000
1238	"	500
90	"	300
31700	"	200
3900	"	170
4900	"	130
50	"	100
3900	"	80
2900	"	40
50.000	nyer. és jut. összesen	13.160.000

Nyujtsunk kezét a szerencsének!

Mársokan szerencsések lettek egy nálunk vásárolt sorsjeggyel!

Az egész világban a legnagyobb esélyekkel bíró magyar kir. szabad. osztálysorsjáték legközelebb újból megkezdődik.

100.000 sorsjegyre 50.000

pénznyeresemény jut, tehát az oldaltálló nyereseményjegyzék szerint a sorsjegyek felet pénznyereseménnyel húzzák ki és egy kll-földi sorsjáték sem képes aránylag ily nagy nyereseményeket felmutatni, mint a mi magyar osztálysorsjátékunk.

Legnagyobb nyeresemény szerencsés esetben egy millió korona.

Egészben tizenhárom millió 160.000 korona lesz kihúzva és az egész vállalat állami felügyelet alatt áll.

Az eredeti sorsjegyek tervszerű árai az I. osztályhoz:

egy nyolcad (1/8) frt — 75 vagyis 1.50 korona
egy negyed (1/4) „ 1.50 „ 3.— „
egy fél (1/2) „ 3.— „ 6.— „
egy egész (1) „ 6.— „ 12.— „

utánvét mellett vagy az összeg előzetes beküldése ellenében. Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket eredeti sorsjegyekre

f. é. április hó 10-ig

kérünk hozzánk beküldeni.

Török A. és Tsa. Bankház

Budapest, V., Váci-körut 4a.

Sok és nagy nyereseményt fizettünk már ki vevőinknek és pedig rövid idő alatt körülbelül három millió koronát.

Rendelőlevél levágandó Török A. és Tsa. főelárslítók Budapest.

Kérlek részemre I. oszt. m. kir. szab. osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervszettel együtt küldeni.

Az összeget... korona összegben } utánvételezni kérem } postautalvánnyal küldöm.

A nem tetsző törörend.

Pontos cím:

744—1900. tk. sz.

Hirdetmény.

A m. kir. igazságügy miniszter 1899. évi augusztus hó 22-én 98160. J. M. sz. a. elrendelte, hogy a turóc-szent-mártoni kir. járásbíróóság mint tkvi hatóságához tartozó Bella névezve tjkönyveibe felvett mindazon ingatlanokra nézve, a melyekre az 1886. XXIX., az 1889. XXXVIII. és az 1891. XVI. t.c. cikke a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. XXIX. t.c. cikkben szabályozott eljárás és ezzel kapcsolatban a tjkönyvi bejegyzések helyesbítése foganatosítható.